

Küünimäe liivakarjäär

Kaevandamisjäätmekava

1 Jäätmekava vajadus

Kaevandamisjäätmekava koostamise aluseks on Jäätmeseaduse (*JäätS*) § 42¹ (RT I, 03.12.2025, 5) ja selle koostamisel on lähtutud keskkonnaministri 09.11.2010. a määrusest nr 56 “Kaevandamisjäätmete käitlemise kord¹” (RT I, 18.12.2020, 27).

2 Tegevuskoht

Küünimäe liivakarjäär asub Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Variku külas eraomandis olevatel katastriüksustel Küüni (tunnus: 53101:002:0143; pindala: 8019 m²), Nurgapõllu (tunnus: 53101:002:0139; pindala: 4,39 ha), Põllu (tunnus: 53101:002:0140; pindala: 8,44 ha) ja Mäeotsa tee (tunnus: 53101:002:0137; pindala: 2951 m²). Küünimäe liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa pindala on 10,07 ha, sh mäeeraldise pindala 8,54 ha.

Mäeeraldist läbib ja mäeeraldise lääne poole jääb Mäeotsa tee (nr 5310006), mille kaitsevööndis on maavara kaevandamine kooskõlastatud tee valdaja Nõva Vallavalitsusega (09.09.2010. a korraldus nr 68). Küünimäe liivakarjääriga kattuv Mäeotsa teelõik, mis jääb kaevandaja omandis olevale katastriüksusele, likvideeritakse kaevandamise käigus. Pärast korrastamist jääb alale ligipääs samanimelise tee kaudu ida- ja lääne poolt.

Korrastatava maa keskosa läbib AS-le Imatra Elekter kuuluv alla 1 kV pingega elektriõhuliin (nimi: AMKA.3x50+70; vid IM318115652-2), mis lõpeb vahetult mäeeraldise kõrval asuva ja kaevandaja omandis oleva tühja majapidamise juures. Sarnaselt Mäeotsa teega likvideeritakse kaevandamise käigus ka elektriliin.

Ala oli enne kaevandamist maastikuliselt liigestamata pinnareljeefiga rohumaa. Karjääri piires ning lähiümbruses ei ole kultuurimälestisi, muinsuskaitseobjekte, looduskaitse- ega Natura 2000 võrgustiku alasid.

Lähimad elamud paiknevad mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 101 m kaugusel läänes (Laanepere talu) ja umbes 46 m kaugusel idas (Mäeotsa talu, asustamata).

3 Tegevuse kirjeldus

Küünimäe liivakarjääris kaevandatakse ehitusliiva ja ehituskruusa keskkonnaloa L.MK/321488 alusel. Varasema kaevandamise tõttu on alalt katend (sh kasvukiht) eemaldatud. Küünimäe liivakarjääri kaevandamise loa taotluse¹ kohaselt on katendi kogus 30,9 tuh m³, sh kasvukihi kogus 25,33 tuh m³. Katend on ladustatud mäeeraldise teenindusmaa ja mäeeraldise piires puistangutesse.

2024. a koostatud korrastamisprojekti² kohaselt kasutatakse katendit karjääri põhjaosa täitmiseks ning kasvukihti veepealsete osade katmiseks. Minimaalne huumust sisaldava pinnase kogus, millega korrastamisprojekti on arvestatud on 6,6 tuh m³. Ülejäänud kasvukihi võib võõrandada maapõueseaduses ette nähtud korras.

¹ 2011. Küünimäe liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotlus

² 2024. Küünimäe liivakarjääri korrastamise projekt, OÜ J.Viru Markseideribüroo, töö nr 23004

Korrastamisprojektis on ette nähtud väljaspoolt mäeeraldist toodava materjali (püsijäätmete) kasutamine. Püsijäätmete vastuvõtmiseks ja taaskasutamiseks on 2025. aastal väljastatud jäätmevaldkonna registreering nr RE.JÄ/525605, kehtivusega kuni 31.12.2026.

4 Kaevandamisjäätmed

JäätS § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Sellekohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit koguses 30,9 tuh m³. Katend on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest kaevandataval alal ei ole fikseeritud jääkreostust ning JäätS § 1 lõike 3³ kohaselt on saastumata pinnas seaduse tähenduses pinnas, mis eemaldatakse kaevandamise käigus maapinna ülemisest kihist ja mida ei loeta saastunuks vastavalt Eesti või Euroopa Liidu õigusaktidele.

Katend on käsitletav püsijäätmetena, sest materjal on inertne, ei lagune ega lahustu looduslikus keskkonnas, keskkonnale ohtlike ainete sisaldus ei ületa nendes looduslikku fooni ning need ei sütti ise ega põle. Samuti ei ole katend biolagundatav ega mõjuta ebasoodsalt muid sellega kokkupuutesse sattuvaid aineid viisil, mis põhjustaks keskkonna saastumist või kahju inimese tervisele. Katendi leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnaprobleemi, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades (JäätS § 4).

Vastavalt JäätS § 2 lõike 5 alusel kehtestatud valitsuse määrusele (Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu¹), võib katendi liigitada jäätmeeks koodiga 01 01 02 (mittemaaksete maavarade kaevandamisjäätmed).

Mäeeraldisel korrastamiseks juurde toodavaid püsijäätmeid kaevandamisjäätmeteks ei loeta, kuna nad ei ole tekkinud kaevandamise töö tulemusena.

5 Jäätmehooldla

Jäätmeseaduse § 35² kohaselt loetakse jäätmehooldlaks iga ehitist või ala, mida kasutatakse tahkel, vedelal, lahuse või suspensiooni kujul olevate kaevandamisjäätmete kogumiseks või ladestamiseks, sh ka rohkem kui kolmeks aastaks saastumata pinnase ladestamise ala. Seega tuleb mäeeraldisel teenindusmaale moodustatud katendivallide alust ala käsitleda kui jäätmehooldlat, kui materjal seisab seal üle kolme aasta. See ala vastab jäätmeseaduse § 35² kohaselt B-kategooria jäätmehooldlale, kuna ei esine seaduse lõikes 5 (A kategooria jäätmehooldla määramine) loetletud asjaolusid. Välistatud on jäätmehooldlast õhku või vette eralduvate saasteainete teke ja levik, sest tegemist on saastumata ja inertse materjaliga. Samuti on välistatud jäätmehooldlast tuule- ja vee-erosiooni mõjul materjali laialikandumise oht, sest mullavallid on kaetud rohttaimedega. Mullavallide pealispind on silutud, et tagada nende stabiilsus. Künimäe liivakarjääris kasutatakse katend jooksvalt karjääri korrastamisel täitematerjalina ning korrastamisest ülejääv materjal võõrandatakse maapõueseaduses sätestatud korras.

Koostas: Kaupo Rõivasepp
OÜ J.Viru Markseidribüroo
27.01.2026